

har gjort den Beregning, at man nu kunde nøjes med denne lille uskyldige Lov — saa var den Tand trukket ud —, vil forregne sig. Jeg tror, det vil gaa her som i andre Lande, at naar man først har faaet en Aktielov, vil Lovgivningsmagten faa Blod paa Tandene, og saa skal det nok Gang efter Gang vise sig, at man skærper denne Lovgivning mere og mere. Og jeg maa ogsaa sige, at naar man endelig skal have en Aktielov, bør den i langst høje Grad give Aktionærerne Betyggelse end den nu foreliggende, der egentlig kun lovfæster visse selvfølgelige Regler, som alle gode Aktieselskaber i Forvejen iagttager. Lovforslaget er kun en Torso.

Men altsaa, min Hovedgrund til at stemme imod den er, at den ikke er ledsaget af en Andelslov. Dette er det konservative Standpunkt i Sagen, at man maa kræve Ligelighed, og Ligelighed betyder her, at naar man etablerer Kontrol paa det ene Omraade, maa man samtidig gøre det paa det beslægtede Omraade, saa at man ikke skaber en kunstig Tendens til, for at undgaa den Tyngde og de Ulemper, der kan være forbundet med Aktieselskaber, at danne Andelsselskaber. Dette var, som de Herrer vil vide, det konservative Partis Standpunkt, da det konservative Parti qua Parti havde et Standpunkt i Sagen, og det er dette Standpunkt, jeg uforanderlig staar paa. Jeg maa mene, at naar man giver en Aktielov, er det rigtige samtidig at give en Andelslov, hvad der ogsaa i sin Tid er blevet indrømmet af Regeringen. Det er bl. a. af Vigtighed endelig en Gang at faa konstateret, at Andelsselskaberne er en Institution, som bør staa under offentlig Tilsyn, og først derigennem bliver der efter min Mening skabt det saa nødvendige Grundlag for Skattepligten, hvis Etablering for Andelsselskabernes Vedkommende er et uafviseligt Retfærdighedskrav, der er stillet af den næringsdrivende Mellemstand, overfor hvilken adskillige af Andelsselskaberne øver en illoyal Konkurrence.

Nu ved jeg imidlertid meget vel, at man fra de Mænds Side, der har forladt det oprindelige konservative Standpunkt om disse tvende Loves Konneksitet, har gjort gældende, at den Maade, hvorpaa man skulde skabe en Andelslov, netop var, at man opgav nu at lave en Andelslov, men gav en Aktielov, saa skulde man se, i hvilken Fart en Andelslov fulgte lige i Hælene. Jeg maa sige, at disse Udtalelser for mig falder fuldstændig ind under den Recept, der anbefales af Mefistofeles, naar

han siger: „Saa snart et Menneske blot hører Ord, sædvanligvis han i sin Uskyld tror, der dog en Tanke maa bag Ordet være“. Det slaar dog vist ikke altid til; jeg har i hvert Tilfælde vanskeligt ved at finde Tanken. Jeg antager, at disse Mænd netop bruger Ord og saa — es müsse sich dabei doch auch was denken lassen. Man overlader saaledes til Mellemstanden at hitte ud af Meningen i Haab om, den trøster sig med, at nogen Fornuft maa der vel være deri, naar saa udmærkede Mænd siger det. Man tænke sig nu en Fuglefænger, som ved en Lejlighed havde Kig paa to Fugle, der af en eller anden Grund var bundne sammen med et Baand fra den ene Fugls Ben til den andens. Naar han saa fik fat i Vingen paa den ene Fugl, vilde det dog være mærkeligt at sikre sig begge Fugle ved øjeblikkelig at klippe Baandet over. Jeg er overbevist om, at naar de Herrer nu gladelig tager Aktieloven, idet de mener *derved* ogsaa at indfange Andelsloven, maa de lade den Fugl flyve. Jeg for mit Vedkommende kan ikke være med dertil. Jeg maa mene, at det er et nødvendigt Vilkaar at skabe Ligelighed paa disse Omraader, idet der samtidig med Aktieloven gives en Andelslov. Derfor kan jeg ikke give dette Lovforslag min Stemme.

Handelsministeren (Hage): Den ærede Ordfører omtalte, at der i sidste Øjeblik er indkommet et Andragende fra Repræsentanter for udenlandske Selskaber, som virker her i Landet, gaaende ud paa at foretage en Mildning i de Bestemmelser, der nu findes i § 44. Jeg er enig med den ærede Ordfører i, at der ikke foreligger nogen velbegrundet Anledning til at foretage en saadan Forandring, og det saa meget mindre, som den paagældende Paragraf netop har faaet sin nuværende Skikkelse ved Behandlingen i Rigsdagen ifølge en Henvendelse, der er sket fra betydelige Næringsinteressers Side.

Det ærede Medlem fra Nyborg (Birch), der anbefalede at stemme for Loven, skylder jeg en Tak for hans Holdning.

Med Hensyn til de Bemærkninger, som nu blev fremført af det ærede Medlem for Københavns 4de Valgkreds (Schovelin), tror jeg at maatte sige, at det forekommer mig, at de to Grunde, som det ærede Medlem anførte for at modsætte sig Loven, ikke ganske harmonerer. Paa den ene Side mente nemlig det ærede Medlem, at Loven langt fra er vidtgaaende nok, ikke omfattende nok, den er kun